Miquel Servet era valencià segons l'Antonio de Fuenmayor

Autor: Pau Mora
Data de publicació: 15-05-2021

En Pau Mora ha trobat en tres edicions d'una mateixa obra que l'humanista, teòleg i científic Miquel Servet havia nascut al regne de València.

A la 1a edició de la Vida y hechos de Pio 5. Pontifice Romano, diuidida en seis libros; con algunos notables sucessos de la Christiandad del tiempo de su Pontificado (Madrid, 1595), Antonio de Fuenmayor afirma que En Miguel Serbeto és valencià[1]. No hi ha cap dubte que parla d'En Miquel Servet, car En Serbeto va acabar els seus dies exactament com En Servet: va ser empresonat a Ginebra, on va ser-hi cremat viu.

A la 2a edició d'aquesta obra (Saragossa, 1633) no hi ha cap canvi: segueix essent En Miguel Serbeto valenciano[2].

1 edició: «Miguel Serbeto valenciano»

Portada de la segona edició.

2a edició: «Miguel Serbeto valenciano».

A la 3a edició (Madrid, 1639), continua essent valencià. Tot i que se li canvia el cognom en «Serberto» al text, torna a ser «Serveto» al final del llibre: a la Tabla de las vozes y cosas mas notables de que se haze mencion en estos libros de la vida de Pio V [3]:

Portada de la 3a edició.

3a edició, «Miguel Serberto valenciano».

Tabla de Vozes 3a edició; «Miguel Serveto».

Actualment, d'En Servet, ningú en reclama la valencianitat. En canvi, s'afirma que era aragonès, encara que també s'havia arribat a defensar que era navarrès[4].

El mateix Instituto de Estudios Sijenenses Miguel Servet, malgrat assegurar «que la familia de Servet era oriunda de Villanueva está fehacientemente probado», també admet que «no disponemos de ningún documento auténtico que pruebe directamente el lugar de su nacimiento»[5].

En Raimon Balagué ja ens relata en un article en aquest web com «l'arquebisbe de Viena del Delfinat, Pierre Paulmier, protector i amic personal d'En Servet, no només el tenia per català, sinó que, a més, se servia d'ell a l'hora de tractar amb els senyors i els prelats de la Provença, Narbona i Perpinyà, «perquè ell era instruït en aquesta bella llengua i la parlava meravellosament»[6].

Aquestes clares referències a la valencianitat de Miquel Servet que fa Antonio de Fuenmayor explicarien que dominés la llengua catalana: el català era, simplement, la seva llengua materna.

Pau Mora

Fonts:

[1]:https://books.google.com/books?id=C1Lu-6bw62cC&pg=PA101#v=onepage&q&f=false

[2]:https://books.google.com/books?id=isl8N7eM5nUC&printsec=frontcover&hl=ca&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

[3]:https://books.google.com/books?id=p1LijkDVsMoC&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false

[4]:https://michaelservetuscenter.org/la-disputa-sobre-el-origen-de-servet/

[5]:https://www.miguelservet.org/home/content/25/biografia

[6]:https://www.inh.cat/articles/Miquel-Servet,-catala-universal i ell de POMPEU GENER, Servet: Reforma contra Renacimiento. Calvinismo contra Humanismo; Ed. Maucci, Barcelona, 1911, p. 23.